

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Doorkiesnummer

Behandeld door
W.S. Karperien

Datum
11 juni 2019

Onderwerp
Meicirculaire 2019 gemeentefonds, eerste conclusies

Geachte raadsleden,

Eind mei heeft het Rijk de meicirculaire 2019 gepubliceerd. Deze circulaire is gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk en geeft gemeenten in hoofdzaak informatie over de gemeentefondsuitkeringen voor 2019 en verder. Met deze raadsbrief informeren wij u over de eerste uitkomsten, zodat u deze kunt betrekken bij de besluitvorming over de perspectiefnota 2019 en de voorjaarsrapportage.

De meicirculaire biedt onvoldoende antwoord op onze financiële vraagstukken

We concluderen dat deze meicirculaire geen oplossing biedt voor de nadelige begrotingssaldi, zoals onlangs gepresenteerd in onze voorjaarsrapportage en perspectiefnota 2019. Wij zijn teleurgesteld in de hoogte van de extra middelen jeugd en het vooralsnog incidentele karakter ervan. De toezegging dat aanvullend onderzoek wordt verricht om te kunnen bepalen of, en zo ja in welke mate gemeenten structureel middelen nodig hebben, vinden wij volstrekt onvoldoende. Ook de toezegging dat er bestuurlijke afspraken zullen worden gemaakt tussen Rijk en VNG over hoe de jeugdzorg effectiever en efficiënter kan worden, vinden wij niet concreet en weinig voortvarend. Almelo heeft nu tekorten in het sociaal domein en wij verwachten vanuit de Rijksoverheid daarom spoedig een oplossing voor de volumestijging en opgelegde efficiencykorting. Er is naar onze mening voldoende onderzocht en een volgend rapport draagt niet bij aan een oplossing.

Onderuitputting van het Rijk is niet langer acceptabel

Tegelijkertijd vinden wij het niet langer acceptabel dat gemeenten worden geconfronteerd met nadelige gevolgen door onderuitputting van het Rijk. Te meer omdat we stijgende kosten, zoals de AMvB reële prijs Wmo 2015, volgens het Rijk moesten bekostigen uit accressen die in deze meicirculaire door de onderuitputting naar beneden worden bijgesteld.

We stellen dat het Rijk niet langer voldoet aan de algemene beleidsdoelstelling van het gemeentefonds, doordat het Almelo van onvoldoende financiële middelen voorziet voor de uitvoering van de gedecentraliseerde zorgtaken. We onderzoeken de mogelijkheden om hiertegen bij het Rijk te ageren, waarbij we op voorhand de inzet van rechtsmiddelen niet uitsluiten.

Onze focus op een balans tussen ambitie en financiën

Bovenstaande laat onverlet dat het college de in de perspectiefnota aangekondigde zoekrichtingen zal uitwerken. We kunnen namelijk niet bouwen en vertrouwen op aanvullende compensatie van het Rijk.

De financiële effecten voor 2019 en 2020

In het vervolg van deze raadsbrief lichten wij op hoofdlijnen de financiële effecten van de meicirculaire toe, inclusief de belangrijkste ontwikkelingen.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de hoogte van de uitkeringen uit het gemeentefonds (bruto effect). De tabel maakt ook inzichtelijk welke reserveringen nodig zijn. Het bruto effect gecorrigeerd met de reserveringen, leidt tot het netto effect. Met dit netto effect wordt het begrotingssaldo zoals gepresenteerd in de P&C-cyclus gemuteerd. Wij kunnen concluderen dat ons begrotingssaldo verslechtert en dat het netto effect meerdere jaren nadelig is.

(bedragen x 1.000 euro)	2019	2020
Uitkering gemeentefonds septembercirculaire 2018	-161.128	-164.995
Uitkering gemeentefonds meicirculaire 2019	-165.162	-168.379
Bruto effect meicirculaire 2019*	-4.034	-3.384
	voordeel	voordeel
<i>Totaal reserveringen *</i>	<i>4.054</i>	<i>2.927</i>
Netto effect meicirculaire 2019	20	-457
	nadeel	voordeel

* Zie de bijlage voor een specificatie

Toelichting op de tabel

Uit de tabel blijkt dat we de eerste jaren een hogere uitkering ontvangen dan eerder in de septembercirculaire 2018 was vermeld. De belangrijkste verklaringen zijn de toegekende loon- en prijsbijstelling voor Wmo, Jeugd en Participatie en extra toegekende middelen voor Jeugd, in totaal 2,4 miljoen euro. Dit is onderdeel van de landelijke 400 miljoen euro compensatie voor de volumestijging. Er zijn echter niet alleen positieve financiële bijstellingen. Onderuitputting bij het Rijk leidt tot bijna 700.000 euro aan lagere inkomsten en ook de afrekening van het BTW-compensatiefonds 2018 betekent een nadeel van ruim 300.000 euro in 2019.

Niet bij elke stijging van de inkomsten verbetert het netto effect. Soms komt met extra geld ook een extra taak naar de gemeente, waardoor het netto effect niet verbetert. Daarnaast zijn bij de begroting 2019 diverse stelposten opgenomen. Van de nu toegekende prijsbijstelling voor Wmo, Jeugd en Participatie van 2,7 miljoen euro in 2019 was al een reservering van 1,3 miljoen euro in de begroting 2019 opgenomen. Verder zien wij dat andere gemeenten meer investeren, waardoor de ruimte onder het BCF-plafond sterk is verkleind. Dit hebben wij ook als risico benoemd in de perspectiefnota 2019. De provinciale toezichthouder adviseert gemeenten niet langer ruimte onder het BCF-plafond op te nemen als reservering. Dit advies van de toezichthouder hebben we in deze meicirculaire verwerkt, maar resulteert in een verslechtering van het begrotingssaldo (netto effect) van 1,2 miljoen euro structureel.

Definitieve uitkomsten meicirculaire

Wij gaan verder met de doorrekening van de meicirculaire en de impact daarvan op de gemeentelijke begroting. De definitieve uitkomsten van deze meicirculaire zullen wij betrekken bij het opstellen van de najaarsrapportage en de begroting 2020 met bijbehorende meerjarenraming.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen

Bijlagen

Bruto effect meicirculaire

(bedragen x 1.000 euro)		2019	2020
Bruto effect			
Afrekening accres 2018	685	0	
Accres meicirculaire 2019	342	1.199	
Loon- en prijscompensatie Wmo/Jeugd/Participatie	-2.678	-3.037	
Extra middelen Jeugd	-2.389	-1.843	
Afrekening 2018 BCF	342	0	
Uitkeringsfactor en uitkeringsbasis	147	492	
Taakmutaties	14	20	
Integratie- en decentralisatie uitkeringen	-538	-365	
WOZ	9	114	
Overig	32	36	
Totaal bruto effect meicirculaire 2019	-4.034	-3.384	

- = hogere inkomst (voordeel) / + = lagere inkomst (nadeel)

Reserveringen

(bedragen x 1.000 euro)		2019	2020
I	Algemene reserveringen		
	Mutatie behoedzaamheid (% extra accres)	0	-120
	Loon- en prijscompensatie	0	-754
	BTW-compensatiefonds	1.200	1.214
II	Taakmutaties		
	Loon- en prijsbijstelling 2019 Wmo en Jeugd	1.333	1.333
	Compensatieregeling Voogdij/18 +	49	0
	Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	13	37
	Beheerovereenkomst DSO-LV	-75	-77
	Waterschapverkiezingen	51	0
	DiGiD en MijnOverheid	-14	0
	GDI-voorzieningen	-8	0
	Landelijke vreemdelingenvoorzieningen	-30	-21
	Invoering Wvvgz	0	114
	Verrekening Voogdij/18 +	0	-73
III	Mutaties Integratie - en decentralisatie uitkeringen		
	Maatschappelijke begeleiding (DU)	104	0
	Landelijke voorziening vreemdelingen (DU)	140	85
	Verhoging taalniveau statushouders (DU)	85	85
	Sportakkoorden (DU)	15	0
	Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	52	52
	Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	8	8
	Gezond in de stad (DU)- Kansrijke Start	36	36

	Bonus beschut Werken (DU)	45	0
	Schulden en armoede (DU)	-44	0
	Armoedebestrijding kinderen (DU)	0	3
IV	<u>Mutaties Integratie uitkering sociaal domein</u>		
	Beschermd Wonen (IU) loon- en prijscompensatie	517	517
	Participatie (IU) loon- en prijscompensatie	577	488
	Totaal reserveringen meicirculaire 2019	4.054	2.927

- = lagere reservering (voordeel) / + = hogere reservering (nadeel)